

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8090, Dep.,

0032 Oslo

Behov for faste undersøkelser av brislingbestanden og hydrografien i Sognefjorden.

«Sognefjorden Vel» er en interesseorganisasjon for Sognefjorden og har bl.a. som formål å bidra til at fjordens ressurser blir forvaltet og høstet på en bærekraftig måte. Foreningen ble stiftet høsten 2014 som en direkte konsekvens av «Sognefjordkonferansen: Fisketom Sognefjord?» som Høgskulen i Sogn og Fjordane arrangerte i juni 2014 i Sogndal (https://www.hisf.no/sognefjordkonferansen-fisketom-sognefjord#.WG8y_G9-Z).

Brisling er en viktig art i Sognefjorden. Det er mange av de lokale fiskebestandene som henter mye av sin mat fra brislingbestanden, slik som f.eks. makrell, lyr, sei og torsk. En del av brislingen blir også høstet av brislingfiskere om høsten. Vi er interessert i at de lokale fiskebestandene sikres nok brisling til å opprettholde gode lokale fiskebestander. Dette er viktig for både lokale fritidsfiskere og turistfiskere.

De siste 10-20 årene har mange privatpersoner langs Sognefjorden uttrykt bekymring over en tilsynelatende nedgang i fangstene av fjordfisk. Dette gjelder både Indre Sogn og områdene omkring Ikkjefjorden som tidligere var kjent som et av de beste fiskestedene i Sognefjorden. I tillegg til de negative konsekvensene dette har for lokalbefolkningen svekker dette også turistnæringen.

«Sognefjorden Vel» ønsker å finne et svar på årsaken til denne nedgangen. Når svaret er kjent vil vi prøve å få satt i gang tiltak for å øke de lokale fiskebestandene. Vi er oppmerksomme på at dette sannsynligvis er et sammensatt problem hvor mange ulike faktorer er involvert. Siden brislingen er en så sentral brikke i Sognefjordens økosystem, ønsker vi likevel i første omgang å rette søkelyset på denne arten.

Etter det vi vet ble det tidligere gjort årlige undersøkelser av både brisling- og sildebestandene Sognefjorden, men disse ble avsluttet i 2008. Disse undersøkelsene viser at det har vært en nedgang i fangstene av brisling etter ca 1990 som kan gjenspeile en nedgang i brislingbestanden. Om så er tilfelle vil dette kunne være en medvirkende årsak til nedgangen i mange av de andre fjordfiskbestandene.

Nedgangen synes også å sammenfalle med avslutning av de store vannkraftutbyggingene i Indre Sogn, dvs. etter at mulige effekter fra vannkraftproduksjonen på Sognefjorden som økosystem har slått inn med full tyngde. Sognefjorden er et av de fjordområdene i Norge som er sterkest påvirket av vannkraftproduksjon; ca. 10 % av Norges vannkraft blir produsert i området.

Vannkraftproduksjonen påvirker miljøet i Sognefjorden både ved at mye vann er overført fra

Sognefjorden (Ikjefjorden, Fuglesetfjorden) til Masfjorden i Hordaland, og ved at de store demningene i Indre Sogn flytter maksimum vanntilførsel til fjorden fra våren til vinteren. Denne endringen kan ha mange mulige økologiske konsekvenser for både primær- og sekundærproduksjonen i fjorden, samt transport av fiskeegg og -yngel ut og inn fjorden.

Vi synes det er svært uheldig at Sognefjorden, som kanskje er den fjorden som er sterkest påvirket av vannkraftutbygging (og skaffer store økonomiske verdier til samfunnet), ikke lenger har overvåking/registeringer av fjordens sunnhetstilstand gjennom silde-/brisling-registeringer og hydrografiske målinger.

På bakgrunn av dette vil derfor «Sognefjorden Vel» be om at registeringer av silde-/brisling-bestander gjenopptas. Etter det vi forstår er det uklarerheter om bestandstilhørigheten til brislingen i Sognefjorden; rekrutteres den internt eller kommer den inn fra andre områder? Etter vår mening er det derfor ønskelig og nødvendig med kartlegging av brislingens gytesesong, rekruttering og inn-/utvandring i fjorden.

Siden overflatevannmassene i fjorden er påvirket i ukjent grad av vannkraftproduksjonen mener vi også at hydrografien i Sognefjorden må bli skikkelig undersøkt. Havforskningsinstituttet har faste hydrografiske stasjoner lenger ute i fjorden. Vi vil be om at også Indre Sogn blir overvåket siden det er disse områdene som er sterkest påvirket av de sesongmessige endringene som har skjedd i ferskvannstilførselen til fjorden etter utbygging av vannkraftanlegg med demninger.

Marin fisk er dessverre utelatt som kvalitetselement for økologisk tilstand i kystvann i Vannforskriften. Dette vil kunne medføre den paradoksale situasjonen at Sognefjordens tilstand blir karakterisert som God/Svært god samtidig som de marine fiskebestandenes tilstand kan være elendig. Vi mener derfor at skikkelig overvåking av sild/brisling og hydrografi i Sognefjorden vil være nødvendig for å kunne forvalte Sognefjorden på en forsvarlig måte.

På vegne av Sognefjorden Vel

Torbjørn Dale (marinbiolog, leder)

Marianne Nilsen (marinøkolog, sekretær)

c/o: Torbjørn Dale, Kongabergvegen 4, 6856 Sogndal